



MAKEDONYA CUMHURİYETİ ÜLKE RAPORU

2017



Genel Bilgiler

Coğrafi Konum

Makedonya; kuzeyde Sırbistan ve Kosova, batıda Arnavutluk, güneyde Yunanistan, doğuda Bulgaristan ile komşudur. Makedonya'nın tek büyük ırmağı tam ortasından geçen Vardar Nehri'dir.

Ülkede yüksekliği iki bin metreyi geçen 16 dağ bulunmakla birlikte, en büyük göller Arnavutluk, Yunanistan ve Makedonya Cumhuriyeti'nin kesiştiği noktada bulunan Ohri, Prespa ve Doyruran Gölleri'dir.

Siyasi ve İdari Yapı

Ülke 1991 yılında Yugoslavya'dan Makedonya ismi ile bağımsızlığını ilan etmiştir. Birleşmiş Milletler ülkeyi 1993 yılında Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti (EYMC) ismi ile tanıdığını duyurmuştur. Diğer uluslararası örgütler olan Avrupa Birliği, Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü, Uluslararası Para Fonu, Avrupa Yayın Birliği ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi gibi örgütler ülkeyi Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti (EYMC) adıyla tanımışlardır.

Türkiye, Makedonya Cumhuriyeti'nin bağımsızlık ilanı ile beraber ülkeyi kendi ismi ile tanımıştır. Nitekim bu sebeple Makedonya'yı Eski Yugoslav Cumhuriyeti Makedonya ismiyle (FYROM) tanıyan NATO teşkilatına ait ve içinde Makedonya geçen tüm belgelerde metinde "FYROM" kısaltması geçerken belgenin sonundaki bir dipnotta Türkiye'nin ve diğer NATO üyeleri A.B.D, Arnavutluk, Bulgaristan, Estonya, Hırvatistan, İsveç, İzlanda, Kanada, Litvanya, Macaristan, Norveç, Polonya, Romanya ve Slovakya ile birlikte Makedonya'yı anayasal ismi ile tanıdığı ayrıca belirtilmiştir.

Makedonya parlamenter demokrasi ile yönetilmektedir. 120 temsilciden oluşan Parlamento 4 yılda bir yapılan seçimlerle oluşturulmaktadır. 11 Aralık 2016 tarihinde erken genel seçimler gerçekleştirilmiştir. Hükümet, Parlamentoda çoğunluğa sahip parti tarafından üstlenilmekte ve 15 bakanlıktan oluşmaktadır.

Makedonya'nın idari yapılanmasında İstatistiksel Bölgeler ve Belediyeler bulunmaktadır. Makedonya'nın İstatistiksel Bölgeleri şunlardır: Üsküp Bölgesi, Doğu Bölgesi, Kuzeydoğu Bölgesi, Pelagonya Bölgesi, Polog Bölgesi, Güneydoğu Bölgesi, Güneybatı Bölgesi, Vardar Bölgesi.

Makedonya'da 84 belediye vardır. Belediye seçimleri de 4 yılda bir yapılmaktadır. Ağustos 2004'te Makedonya idaresi tarafından, söz konusu 84 belediye yeniden düzenlenmiştir. Bu belediye merkezlerinden on tanesi Büyük Üsküp'ü oluşturur.

Nüfus ve İşgücü Yapısı

Makedonya'nın nüfusu tahmini olarak 2,1 milyondur ve km²'ye 80,2 kişi düşmektedir. Yaşlanan nüfus göz önüne alındığında toplam nüfusun % 17,5'i 0-14 yaş arasında ve % 12,7'si 65 yaş ve üzeridir. Nüfusun % 64,8'ünü Makedonlar, % 25,2'sini en büyük etnik grup olarak Arnavutlar oluşturmakta ve bunları Türkler, Romanlar, Sırp, Boşnaklar ve Ulahlar izlemektedir.

Ülkede 2016 yılı tahmini rakamlarına göre 958 bin civarında işgücü bulunduğu tahmin edilmektedir. Bu işgücünün % 18,3'ü tarım, % 29,1'i sanayi, % 52,6'sı hizmetler sektöründe çalışmaktadır.

Sanayi altyapısı, eski Yugoslavya döneminden miras kalan birkaç yatırımdan ibarettir. Ülke donanımlı ve rekabet edebilir bir işgücüne sahip olmakla birlikte, iş olanakları çok yetersizdir. 2016 IMF tahminlerine göre işsizlik oranı ortalama % 25,4'tür.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Makedonya'da, demir (Kicevo yakınlarındaki Tajmiste, Demir Hisar yakınlarındaki Zvan ve Radovis yakınlarındaki Damjan), kurşun-çinko (Kratovo-Zletovo bölgesinde, Sasa ve Toranica'da), bakır (Radovis çevresinde), bakır (Bucim'de), demir mineralleri, manganez, nikel, krom, altın, titanyum ve uranyum bulunmaktadır.

Ayrıca Veles'in doğusundan Yunan sınırına doğru ferro-nikel madenine rastlanmıştır. Ülkede az da olsa, molibden, volfram, cıva ve altın da bulunmaktadır.

Makedonya'da zengin demir-dışı metaller de mevcuttur. Mermer ve dekoratif taşlar Prilep, Gostivar ve Tetova yakınlarında çıkarılmaktadır. Magnesit ve Kratova yakınlarında zengin kuvars yatakları vardır. Ülkenin çoğu yerinde seramik endüstrisinde kullanılan yüksek kalitede bentolitik kil bulunmaktadır.

Makedonya, zengin bitki örtüsü ve hayvan varlığı ile ünlü yüksek dağlara, dağ akarsularına, göllerine ve birçok termal kaynaklara sahiptir.

Dahil Olduğu Uluslararası Anlaşmalar

Makedonya siyasi ve güvenlik açısından istikrarlı bir ülkedir. 2005 yılında AB, Makedonya'ya adaylık statüsünü vermiş ve ülke AB üyeliği şartlarına ilişkin ek reformlar uygulanması için çalışmalara başlamıştır. Makedonya NATO'ya üyelik için çalışmalarını devam ettirmekte, bir yandan da NATO operasyonlarına aktif olarak katılmaktadır.

Makedonya; Arnavutluk, Avusturya, Bosna Hersek, Bulgaristan, Beyaz Rusya, Belçika, Lüksemburg, Almanya, Mısır, İran, İtalya, Hindistan, İspanya, Sırbistan, Karadağ, Çin, Kuzey Kore, Malezya, Polonya, Romanya, Rusya, Slovenya, Türkiye, Ukrayna, Macaristan, Finlandiya, Fransa, Hollanda, Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti, İsviçre ve İsveç ile Yabancı Yatırımların Geliştirilmesi ve Korunması Anlaşmaları imzalamıştır.

Makedonya 3 çok taraflı Serbest Ticaret Anlaşmasına sahiptir. Bunlar;

- AB Ülkeleri ile Stabilizasyon ve Katılım Anlaşması (SAA-Stabilization and Association Agreement)
- İsviçre, Norveç, İzlanda ve Lihtenştan ile EFTA (European Free Trade Agreement),
- Arnavutluk, Moldova, Sırbistan, Karadağ, Bosna Hersek ve Kosova ile CEFTA (Central European Free Trade Agreement).

Makedonya'nın Türkiye ve Ukrayna ile ikili Serbest Ticaret Anlaşması bulunmaktadır.

Genel Ekonomik Durum

Ekonomik Yapı

Makedonya genel olarak tarım ekonomisine dayanan bir ülkedir. Tarım sektörü GSYİH'nın %11,2'sini oluşturmakta ve aktif nüfusun da % 18,3'ünü içermektedir. Başlıca tarım ürünleri; pirinç, pamuk, tütün ve çeşitli meyvelerdir. Koyun ve keçi besiciliği de bir o kadar önemlidir.

Ülkede sınırlı kapasitede demir, bakır ve kurşun cevherleri bulunmaktadır. Ülkenin en önemli sanayi sektörleri; kimyevi ürünler, demir-çelik, makine, metalürji ve tekstildir. Tekstil, özellikle de deri sanayii, en önde gelen sanayi kolunu oluşturmaktadır.

Sanayi sektörü GSYH'nın % 26,3'üne katkıda bulunmakta, işgücünün % 29,1'ine istihdam sağlamaktadır. Hizmet sektörü ise GSYİH'nın % 62,5'ini oluşturmakta ve nüfusun da % 52,6'sını istihdam etmektedir. Hizmetler özellikle ticaret, taşımacılık, telekomünikasyon, bankacılık alanlarında yoğunlaşmaktadır.

Kurumlar ve gelir vergisi % 15'ten 2007 yılında %12'ye, 2008 yılında ise %10'a düşürülmek suretiyle Bölgedeki hatta Avrupa'daki en düşük vergi olmuştur. Bu önlemlerle yabancı yatırımların artırılması, ekonomik büyümenin sağlanması ve işsizlik oranının düşürülmesi hedeflenmiştir. Bir süredir uygulanan ekonomik reform programı ve düşük enflasyon politikası sayesinde Makedonya makroekonomi verilerinde kaydedilen görece olumlu gelişmeler devam etmiştir. Hükümetin önceliği yabancı yatırımcıları ülkeye çekmek ve özel sektöre ağırlık vermektir.

2015'te d % -0,25 olarak gerçekleşen enflasyon oranının 2016 yılında % 0,1 civarında olacağı tahmin edilmektedir. 2015 yılında 141 milyon dolar civarında olan cari açığın, 2016 yılında 194 milyon dolar olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. 2016 yılı IMF tahmini GSYİH'sı 10,5 milyar dolar civarında, reel büyüme ise % 2,2 oranındadır. Kişi başına düşen milli gelir 50.60 dolar ise de satın alma gücü paritesine göre bu miktar 10.492 dolara ulaşmaktadır.

Makedonya Yatırım Ajansı'nın ülkeye yabancı yatırımcı çekmek için hazırladığı yayınlarda ve gerçekleştirdiği sunuşlarda Makedonya'nın gelişmiş bir altyapıya sahip olduğu belirtilmesine ve bu bilginin diğer bölge ülkeleriyle kıyaslandığında doğru olmasına rağmen, ülke ekonomisinin hemen hemen her alanının ciddi olarak modernleştirilmesi, geliştirilmesi ve her şeyden önemlisi bürokrasi, yargı ve özel sektörde hakim olan ağır ve gevşek iş kültürünün profesyonelleştirilmesi yönündeki şiddetli ihtiyaç devam etmektedir.

Yaşanan ekonomik ve uluslararası politika sıkıntılarına rağmen, özellikle 2009 yılında yeniden AB entegrasyonuna odaklanan hükümetin çabaları sonucunda, 15 Ekim 2009'da yayımlanan son ilerleme raporunda Avrupa Komisyonunun Makedonya ile tam üyelik müzakerelerine başlanması yönündeki tavsiye kararı açıklanmıştır.

Halihazırda Yunanistan ile yaşanan isim sorunu çözülmeden Makedonya'nın NATO ve AB üyeliği için somut herhangi bir adım atılması mümkün görünmemekte olup, söz konusu sorunların çözümüne ilişkin yoğun uluslararası çabalar devam etmektedir. Makedonya'nın NATO ve AB üyeliği önündeki en büyük engel durumunda bulunan isim sorununun bir şekilde çözümlenmesi, ülkesel ve bölgesel güvenliği önemli bir ölçüt olarak değerlendiren uluslararası yatırımcılar açısından büyük önem taşımaktadır.

Ekonomik Performans

2008 yılı sonunda başlayan ve 2009'da bütün dünyayı saran küresel ekonomik ve finansal kriz Makedonya'da çok etkili olmamıştır. Bunun nedeni, Makedon ekonomisinin ve özellikle finans piyasasının küresel ekonomiye henüz entegre olamamasının sağladığı avantajdır. Özellikle krizin kaynağı pozisyonunda bulunan ve küresel ekonomideki çöküşten doğrudan etkilenen uluslararası finans kuruluşlarının zaten çok küçük olan Makedonya finans piyasasında operasyonlarının bulunmaması, Makedonya finans sisteminin ayakta kalabilmesine vesile olmuştur. Bununla birlikte Makedonya ekonomisinin, 1991'de ülkenin bağımsızlığını kazandığı dönemlerdeki ekonomik büyüklüklerine ancak ulaşmakta olduğu da dikkate alınmalıdır.

Makedonya geçen yıllarda makroekonomik düzeyde başarılar elde etmiştir. Dinar sabit ve Avro'ya karşı istikrarlıdır.

Kağıt üstünde, özellikle maliyetler açısından önemli avantajlar sunan Makedonya’da, çok ağır işleyen, bilgi ve istatistik yaratma ve depolama konusunda önemli zaafı bulunan ve bu nedenle kayda değer bir değerlendirme yapılmasını sağlayacak verilerden yoksun bir bürokrasi bulunmaktadır. Çok sık değişen mevzuat ve güven duyulmayan yargı sistemi, olası yabancı yatırımcıların Makedonya’da gerçekleştirmeyi öngördüğü yatırım kararlarını bir kez daha değerlendirme gereği duymalarına neden olabilmektedir.

Bununla birlikte, AB üyesi olsun olmasın bölgedeki diğer ülkelerdeki benzer sıkıntılarla karşılaştırıldığında Makedonya’nın yukarıda belirtilen hususlarda çok kötü durumda olduğu yönünde bir beklenti yaratmak da yanlış olacaktır, çünkü yukarıda belirtilen sorunlar ve iş kültürü hemen hemen aynı olan tüm Balkan ülkeleri için geçerlidir. Dolayısıyla, Makedonya’nın genel olarak diğer bölge ülkelerinden daha iyi durumda olduğu belirtilmelidir.

Orta vadede Makedonya ekonomisinin büyümesi için, bölge ülke ekonomilerinin toparlanması, ülkenin kalıcı bir makroekonomik istikrarı sağlaması ve gelecek yıllarda yatırımcıları teşvik eden reformları gerçekleştirmesi gerekmektedir.

Dış Ticaret

Ülkenin Dış Ticareti (Milyon \$)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
İhracat	4,4	4,0	4,3	4,9	4,5	4,8
İthalat	7,0	6,5	6,6	7,3	6,4	6,8
Dış Ticaret Hacmi	11,4	10,5	10,9	12,2	10,9	11,6
Dış Ticaret Dengesi	-2,6	-2,5	-2,3	-2,4	-1,9	-2,0

Kaynak: ITC-Trade Map, Kasım 2017

İhracatında Başlıca Ürünler

İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1 000 \$)

GTİP	ÜRÜN ADI	2014	2015	2016	2015-2016 Değişim %	2016 Pay %
	TOPLAM	4.964.132	4.489.934	4.784.605	6,6	100,0
3815	Reaksiyon başlatıcılar, hızlandırıcılar, katalitik müstahzarlar	860.082	856.749	972.532	13,5	20,3
8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	424.388	474.340	550.025	16,0	11,5

8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik kablolar	266.828	274.623	387.120	41,0	8,1
8702	Toplu halde yolcu taşımağa mahsus motorlu taşıtlar	93.560	104.613	142.175	35,9	3,0
7202	Ferro alyajlar	388.803	300.417	140.740	-53,2	2,9
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	69.680	102.382	130.054	27,0	2,7
2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	127.876	95.856	118.120	23,2	2,5
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	151.804	108.649	107.288	-1,3	2,2
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	137.163	104.227	101.452	-2,7	2,1
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. fazla	123.920	83.189	96.345	15,8	2,0
7306	Demir/çelikten diğer tüpler, borular, içi boş profiller	76.452	65.226	92.583	41,9	1,9
7210	Demir/çelik yassı mamul, kaplı, sıvanmış (600mm. den geniş)	102.970	85.154	83.277	-2,2	1,7
6205	Erkek/erkek çocuk için gömlek	93.625	76.824	77.889	1,4	1,6
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	81.342	69.717	75.939	8,9	1,6
6206	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs.	83.627	71.112	65.749	-7,5	1,4
1905	Ekmek, pasta, kek, bisküvi vs. ile boş ilaç kapsülü mühür güllacı vs.	61.767	58.819	60.979	3,7	1,3
2204	Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil)üzüm şırası	63.519	43.642	52.781	20,9	1,1
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	53.996	49.690	50.746	2,1	1,1
8507	Elektrik akümülatörleri, separatörleri	27.789	42.333	47.833	13,0	1,0
2607	Kurşun cevherleri ve konsantreleri	71.033	52.594	42.039	-20,1	0,9

İthalatında Başlıca Ürünler (1 000 \$)

GTİP	ÜRÜN ADI	2014	2015	2016	2015-2016 Değişim %	2016 Pay %
	TOPLAM	7.301.343	6.399.823	6.757.023	5,6	100,0
7110	Platin, paladyum, rodyum, iridyum, osmiyum, rutenyum (ham, pudra vb.)	835.039	738.894	830.903	12,5	12,3
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	673.024	438.828	396.583	-9,6	5,9
6909	Laboratuvarda, kimyasal/teknik işlerde kullanılan seramikten cihaz ve eşya	120.803	169.994	236.864	39,3	3,5
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	143.450	130.261	153.992	18,2	2,3
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. fazla	149.158	146.031	141.748	-2,9	2,1
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik kablolar	90.567	112.295	139.139	23,9	2,1
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	136.706	108.609	122.612	12,9	1,8
3824	Kimya ve bağlı sanayide kullanılan kimyasal ürünler	52.224	78.538	108.640	38,3	1,6
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	99.889	87.236	104.991	20,4	1,6
2716	Elektrik enerjisi	187.543	133.281	92.743	-30,4	1,4
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	43.313	61.499	85.245	38,6	1,3
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	114.626	82.972	72.225	-13,0	1,1
8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	68.687	66.093	64.893	-1,8	1,0
5903	Plastik emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış mensucat	48.144	52.515	60.748	15,7	0,9

8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	41.585	43.779	58.243	33,0	0,9
8701	Traktörler	43.330	41.804	54.509	30,4	0,8
5208	Pamuk men (ağırlıkça %85 ve fazla pamuk m.kare 200gr)	67.982	52.987	52.249	-1,4	0,8
7214	Demir/çelik çubuklar (sıcak haddeli, dövülmüş, burulmuş, çekilmiş)	46.051	39.155	45.721	16,8	0,7
7207	Demir/alaşimsız çelikten yarı mamuller	37.626	20.463	45.463	122,2	0,7
0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatı	61.095	51.424	44.563	-13,3	0,7
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	36.707	41.973	43.852	4,5	0,6
6006	Diğer örme mensucat	56.477	41.669	42.870	2,9	0,6
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	51.211	42.695	42.378	-0,7	0,6
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	40.277	39.427	41.750	5,9	0,6
2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	41.268	36.065	38.808	7,6	0,6
8547	Elektrikli makine, cihaz, tesisleri izole edici parçalar	39.729	34.950	37.636	7,7	0,6
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları-sabunlar hariç	39.083	35.968	37.503	4,3	0,6
7308	Demir/çelikten inşaat ve aksamı	32.631	26.685	37.111	39,1	0,5
1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	35.420	30.154	37.098	23,0	0,5
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	37.027	34.292	36.902	7,6	0,5

Kaynak: Trademap

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti

İhracatın Ülkelere Göre Dağılımı (1 000 \$)

ÜLKE	2014	2015	2016	2015-2016 Değişim %	2016 Pay %
Dünya	4.964.132	4.489.934	4.784.605	6,6	100,0
Almanya	2.046.138	1.990.053	2.248.626	13,0	47,0
Sırbistan	491.401	392.105	423.706	8,1	8,9
Bulgaristan	327.858	270.794	246.502	-9,0	5,2
Belçika	151.646	143.025	189.267	32,3	4,0
İtalya	310.483	181.363	175.225	-3,4	3,7
Yunanistan	227.729	165.702	163.327	-1,4	3,4
Romanya	94.562	107.390	134.712	25,4	2,8
İspanya	69.945	100.825	117.303	16,3	2,5
Hırvatistan	94.000	80.033	89.276	11,5	1,9
Bosna Hersek	93.078	79.485	82.022	3,2	1,7
Türkiye	67.605	73.384	70.721	-3,6	1,5
Slovenya	56.772	55.727	65.881	18,2	1,4
Arnavutluk	74.932	65.966	62.756	-4,9	1,3
Hollanda	71.338	57.987	61.634	6,3	1,3
Birleşik Krallık	68.860	46.999	58.369	24,2	1,2
ABD	53.070	40.525	50.768	25,3	1,1
Slovakya	82.145	67.236	49.445	-26,5	1,0
Rusya Federasyonu	42.068	35.087	48.953	39,5	1,0
Çin	92.632	142.820	47.810	-66,5	1,0
Macaristan	17.883	21.792	45.062	106,8	0,9
Avusturya	51.494	40.632	43.177	6,3	0,9
Çek Cum.	32.613	29.298	42.426	44,8	0,9

Kaynak: ITC-Trade Map, Kasım 2017

İthalatın Ükelere Göre Dağılımı (1 000 \$)

ÜLKE	2014	2015	2016	2015-2016 Değişim %	2016 Pay %
Dünya	7.301.343	6.399.823	6.757.023	5,6	100,0
Almanya	807.277	808.937	829.896	2,6	12,3
Birleşik Krallık	893.212	620.530	726.830	17,1	10,8
Sırbistan	635.150	518.420	541.003	4,4	8,0
Yunanistan	667.961	499.252	497.191	-0,4	7,4
Çin	433.029	390.497	421.227	7,9	6,2
İtalya	459.171	386.006	384.902	-0,3	5,7
Türkiye	377.831	319.442	349.265	9,3	5,2
Bulgaristan	384.523	340.539	311.688	-8,5	4,6
Romanya	210.254	206.615	213.854	3,5	3,2
G. Afrika Cum.	40.374	184.707	172.985	-6,3	2,6
ABD	143.657	96.283	150.212	56,0	2,2
Rusya Federasyonu	140.061	153.975	142.963	-7,2	2,1
Macaristan	84.559	69.659	140.131	101,2	2,1
Slovenya	158.332	128.917	138.781	7,7	2,1
Avusturya	143.624	135.637	131.383	-3,1	1,9
Polonya	101.626	95.512	119.001	24,6	1,8
Hırvatistan	111.723	99.161	101.879	2,7	1,5
Çek Cum.	92.420	77.281	99.352	28,6	1,5
Fransa	105.115	101.750	97.094	-4,6	1,4
Belçika	71.332	74.771	95.241	27,4	1,4
Hollanda	95.872	114.268	82.780	-27,6	1,2
Japonya	64.142	56.556	76.450	35,2	1,1
Bosna Hersek	64.243	62.574	73.716	17,8	1,1

Kaynak: ITC-Trade Map, Kasım 2017

Türkiye ile Ticaret

Genel Durum

2016 yılında Makedonya ile ticaret hacmimiz 461 milyon ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir. 2016 yılı ihracatımız bir önceki yıla göre % 16,5 oranında artmış ve 378,1 milyon ABD doları değerinde gerçekleşmiştir. 2016 yılı ithalatımız ise bir önceki yıla göre % 2 artarak 82,6 milyon ABD Doları düzeyine çıkmıştır.

Türkiye-Makedonya Dış Ticaret Değerleri (1 000 \$)

Yıl	İhracat		İthalat		Hacim	Denge
	İhracat	Değişim %	İthalat	Değişim %		
2005	162.476	8,8	52.080	0,3	214.556	110.395
2006	172.756	6,3	55.945	7,4	228.701	116.811
2007	271.744	57,3	55.818	-0,2	327.563	215.926
2008	296.172	9,0	29.713	-46,8	325.885	266.459
2009	283.482	-4,3	39.879	34,2	323.361	243.603
2010	262.621	-7,4	52.399	31,4	315.020	210.222
2011	298.861	13,8	91.963	75,5	390.825	206.898
2012	274.497	-8,2	103.224	12,2	377.721	171.273
2013	293.976	7,2	81.513	-21,0	375.489	212.463
2014	347.965	18,4	79.194	-2,9	427.159	268.770
2015	324.613	-6,7	80.929	2,2	405.542	243.684
2016	378.097	16,5	82.581	2,0	460.678	295.516
2016 (1-6)	187.904	31,0	46.782	21,5	234.685	141.122
2017 (1-6)	166.812	-11,2	42.549	-9,0	209.362	124.263

Kaynak: TÜİK, ITC-Trade Map

Türkiye'nin Makedonya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (1 000 \$)

GTİP No	Ürün Adı	2014	2015	2016	2015-2016 Değişim %	2016 Pay %
	Genel Toplam	347.965	324.636	378.097	16,5	100,0
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	8.695	12.809	12.714	-0,7	3,4
9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	7.472	7.003	8.839	26,2	2,3
7326	Demir/çelikten diğer eşya	1.999	1.461	8.549	485,1	2,3
9403	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	7.798	7.986	7.629	-4,5	2,0
5702	Dokunmuş halılar, yer kaplamaları (kilim, sumak, karaman vb.)	4.247	5.095	7.573	48,6	2,0
1905	Ekmek, pasta, kek, bisküvi vs. ile boş ilaç kapsülü mühür güllacı vs.	6.779	7.347	7.496	2,0	2,0
0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	7.258	6.397	7.369	15,2	1,9
3926	Plastikten diğer eşya	6.753	5.190	7.090	36,6	1,9
5209	Pamuk men (dokuma %85 < pamuklu 200g/m2 den fazla)	3.519	2.558	6.836	167,2	1,8
7604	Alüminyum çubuk ve profiller	5.575	5.540	6.836	23,4	1,8
6006	Diğer örme mensucat	4.193	4.425	6.387	44,3	1,7
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik kablolar	3.834	5.964	5.816	-2,5	1,5
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	5.720	4.124	5.405	31,1	1,4
8302	Adi metallere donanım, tertibat vb. eşya	5.890	4.304	4.956	15,1	1,3
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar (şofbenler)	5.760	5.375	4.880	-9,2	1,3
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası (örme)	2.416	2.938	4.851	65,1	1,3

Türkiye'nin Makedonya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1 000 \$)

GTİP No	Ürün Adı	2014	2015	2016	2015-2016 Değişim %	2016 Pay %
	Genel Toplam	79.194	80.905	82.581	2,1	100,0
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. Fazla	22.941	23.619	22.450	-4,9	27,2
5211	Pamuk men (dokuma, %85 >pamuklu, suni-sentetik karışık, 200g/m2 den ağır)	9.714	9.226	8.959	-2,9	10,8
8607	Demiryolu taşıtlarının, tramvayların aksam-parçaları	118	989	5.286	434,5	6,4
5903	Plastik emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış mensucat	338	2.213	4.960	124,1	6,0
6902	Ateşe dayanıklı tuğla, blok, karo, ateşe dayanıklı seramik eşya	6.357	4.619	4.788	3,7	5,8
9029	Diğer (devir, üretim, mesafe, hız vb.) sayaçlar	-	1.045	4.110	293,3	5,0
8534	Baskı devreler	417	856	3.929	359,0	4,8
6001	Örme; tüylü mensucat	40	29	2.485	8469,0	3,0
6201	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	7	2.130	2.258	6,0	2,7
5515	Diğer devamsız sentetik liften dokumalar	9.801	4.000	1.902	-52,5	2,3
7210	Demir/çelik yassı mamul, kaplı, sıvanmış (600mm.den geniş)	2.746	2.788	1.761	-36,8	2,1
4707	Kağıt ve karton döküntü ve kırıntıları	952	1.411	1.680	19,1	2,0
8507	Elektrik akümülatörleri, separatörleri	-	1.563	1.545	-1,2	1,9
5806	Dokunmuş kordelalar, boldükler	-	733	1.524	107,9	1,8
5603	Dokunmamış mensucat (emdirilmiş)	2.020	2.049	1.501	-26,7	1,8
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	53	665	1.421	113,7	1,7

Kaynak: Trademap

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

İhracat Potansiyeli Olan Başlıca Sektörler

Makedonya pazarı hala birçok açıdan bakir bir pazar niteliği taşımakla ve hemen hemen tüm sektörlerde önemli rekabet imkanları bulunmakla birlikte, aşağıdaki sektörler potansiyel açısından ön plana çıkmaktadır:

- İşlenmiş her türlü gıda ve tarım ürünü
- Taze sebze/meyve
- İnşaat malzemeleri
- Tekstil/hazır giyim
- Makineler, aksam ve parçaları
- Otomotiv ana ve yan sanayi
- Otomobil lastikleri
- İlaç, tıbbi malzemeler
- Beyaz eşya
- Kozmetik ve kişisel bakım ürünleri
- Hijyenik ürünler
- Mobilya
- Aydınlatma gereçleri
- Plastik ambalaj ürünleri
- Kağıt/karton ürünler
- Elektronik ürünler
- Seramik ürünler
- Klimalar

2017 Yılı Bireysel Katılımda Devlet Desteđi Olan Fuarlar

Fuarın Adı	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Şehir	Sektörü	Organizatör
BUILD AND CONSTRUCT	28 ŞUBAT 2017	4 MART 2017	ÜSKÜP	İNŞAAT, İNŞAAT MALZEMELERİ, İNŞAAT MEKANİZASYONU	SKOPJE FAİR, ERA GROUP
MEBEL	21 MART 2017	26 MART 2017	ÜSKÜP	MOBİLYA, MOBİLYA AKSAM/PARÇALARI VE MOBİLYA MAKİNELERİ	SKOPJE FAİR, ERA GROUP
TEHNOMA	17 EKİM 2017	21 EKİM 2017	ÜSKÜP	METALÜRJİ, ELEKTRONİK, ENERJİ, METAL DIŞI ÜRÜNLER, İNŞAAT	SKOPJE FAİR, ERA GROUP

Ülkede yapılacak fuarlara ilişkin detaylı bilgiler için:

<http://export.gov/tradeevents/index.asp>

<http://www.eragrupa.mk/mk/SkopjeFair/index.aspx>

Pazar ile İlgili Bilgiler

Dağıtım Kanalları

Makedonya’da başarılı olabilmek için güçlü yerel bağlantıların olması gerekmektedir. Güvenilir bir acente ya da dağıtım firması ile iletişime geçmek tüm ülkeyi kapsayacak iş bağlantıları için önemli bir çıkış noktası olmaktadır. Bu sayede firmalar, potansiyel pazarlara ulaşabilmekte, iletişim noktası bulabilmekte ve hem ülke içinde hem de ülkenin komşularıyla iş yapabilmeye becerisine sahip olabilmektedirler.

Mevcut yasal düzenlemeler, hem yabancı hem de yerel yatırımlarda ortaklık kurmaya, karma yatırımlara izin vermektedir. Sıklıkla karşılaşılan durum, yerel bir firmanın bina, depo, ofis alanı ve personel sağlarken yabancı firmanın ise eşya, ekipman ve tecrübe ile destek vermesidir.

Ülkede her türlü dağıtım kanalı bulunmakla birlikte sistem, sofistike dağıtım ağına sahip batı pazarlarından daha yetersizdir. Ülkedeki en önemli pazar, birçok ticari aktivitenin gerçekleştiği Başkent Üsküp’tür. Diğer önemli iş merkezleri, Bitola (75,000), Prilep (67,000), ve Tetovo’da (Kalkandelen-51,000) bulunmaktadır.

Doğrudan satış Makedonya’da çok gelişmemiştir. Doğrudan pazarlama tekniklerinin geliştirilmesine ve tüketiciyi koruyan düzenlemelerin yapılmasına ihtiyaç vardır. Kırsal alanda yaşayan tüketiciler genellikle yerel satıcılarla görüşmeyi daha çok tercih etmektedirler.

Tüketici Tercihleri

Makedonya'daki harcanabilir gelir hala diğer Batı Avrupa ülkelerine göre oldukça aşağıdadır. 2013 verilerine göre kişi başına milli gelir yaklaşık 10.400 ABD \$'dır. Tüketiciler aşırı derecede fiyatlara duyarlı ve firmalar da mallarını fiyatlandırırken çok dikkatli davranmaktadırlar. İthal malların fiyatları, yerel mallara göre oldukça yüksektir.

Çoğu tüketici için ürünlerin fiyatlarının makul olması birincil faktördür. Bu durum geleneksel dükkanlarda satılan düşük kalitedeki mallara olan ilgiyi devam ettirmektedir. Yerli ürünler ender olarak belli bir kalitede olmaktadır. Fikri mülkiyet haklarındaki gelişmelerin yavaş ilerlemesinin bir sonucu olarak da çoğu ürün, tüketicilerin ilgisini çekmek için sahte markalarla satılabilmektedir. Ancak her geçen gün, kaliteye olan ilgi ve iyi kalitedeki mallara daha fazla ücret ödemek isteyen tüketici kesimi artmaktadır.

Finansman ve ödeme koşullarına dikkat etmek ülkede başarılı bir satışı gerçekleştirmek için en önemli noktaları oluşturmaktadır. Çoğu tüketici alışverişlerinde aylık taksitlendirmeyi tercih etmektedir. Yerel firmalar, kalite artırıcı ve destek hizmetlere daha yeni başlamışlardır.

Reklam ve Promosyon

Reklamcılık Makedonya'da en hızlı gelişen hizmet sektörüdür. Hem tüketiciler hem de firmalar reklam ve diğer pazarlama hizmetlerinin ne kadar önemli olduğunu artık fark etmeye başlamışlardır. Ülkede her türlü medya; gazeteler, dergiler, televizyon, radyo, büyük reklam panoları vb. geniş alanlarda kullanılmaktadır; Ülkede firmalar tarafından tercih edilen reklam şekilleri sırasıyla; yazılı medya, gazete ve dergiler, radyo, büyük reklam panoları-tabelalar, ticari fuarlar, satış geliştirme literatürü (broşür, ilan, katalog vb.), etkinliklere sponsor olma ve televizyondur. Televizyon reklamları çoğu Makedon firması için çok pahalı olduğu için bu yolu genellikle yabancı firmalar, özellikle de tüketim malları için, kullanmaktadırlar.

Ülkede resmi devlet kanalı dışında 4 adet özel televizyon kanalı, uydu üzerinden yayın yapan 13 ulusal televizyon istasyonu ve 58 adet bölgesel ya da yerel yayın yapan özel televizyon istasyonu bulunmaktadır. Bölgesel istasyonların sayısı kablolu TV ile giderek artırmaktadır. Ülkede 80 kadar bağımsız radyo istasyonu da bulunmaktadır.

Yazılı medya olarak, altı adet özel günlük Makedonca basılan büyük gazete, üç adet özel günlük Arnavutça basılan gazete bulunmaktadır. Ayrıca, her iki dilde de birçok özel dergi bulunmaktadır. Bunlardan biri olan Kapital, ekonomik ve finansal analizlere odaklanan haftalık bir yayındır. Belli başlı bütün medya güncellenmiş web sitelerine sahiptir ve giderek büyüyen bir online medya çıkışı bulunmaktadır. Sosyal medya ağı da giderek gelişmektedir.

Ulaştırma ve Taşımacılık Maliyetleri

İstanbul ile Üsküp arasında hem havayolu hem de karayolu ulaşımı mevcuttur. Türk Hava Yolları ve Pal Air'in Makedonya'ya uçuşları bulunmaktadır. Uçuş süresi uçak tipine göre değişmekle birlikte, 1 saat 25 dakika ile 1 saat 45 dakika arasındadır. İstanbul ile Üsküp, Gostivar, Tetovo (Kalkandelen) ve Ohri arasında günde 12 otobüs seferi mevcuttur. Yolculuk genellikle 12-13 saat arasındadır.

Kamu İhaleleri

Makedonya'da görev ve yetki alanlarına göre ihaleci kuruluş niteliği taşıyan Bakanlıklara ilişkin internet adresleri aşağıda yer almaktadır.

- Altyapı, ulaştırma ve haberleşme alanlarında Ulaştırma ve İletişim Bakanlığı,
- Çevre projeleri alanlarında Çevre ve Alan Planlama Bakanlığı,

- Sulama barajları alanında Tarım, Orman ve Su İşleri Bakanlığı,
- Enerji ve turizm alanlarında Makedonya Ekonomi Bakanlığı

Ayrıca, Makedonya’da faaliyet gösteren başlıca ekonomik ve ticari kuruluşlara ilişkin liste de aşağıda yer almaktadır.

Başbakanlık www.vlada.mk

Ekonomi Bakanlığı www.economy.gov.mk

Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı www.mtc.gov.mk

Tarım, Orman ve Su İşleri Bakanlığı www.mzsv.gov.mk

Çevre Bakanlığı www.moe.gov.mk

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı www.mtsp.gov.mk

Maliye Bakanlığı www.finance.gov.mk

İçişleri Bakanlığı www.moi.gov.mk

Merkez Bankası www.nbrm.gov.mk

Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğü (Teknolojik Sanayi Geliştirme) www.fez.gov.mk

Devlet İstatistik Kurumu www.stat.gov.mk

Gümrük Müdürlüğü www.customs.gov.mk

Vergi Dairesi www.ujp.gov.mk

İş Bulma Kurumu www.zvrm.gov.mk

Merkez Sicil www.crm.org.mk

Çalışma Ajansı www.mtsp.gov.mk

Makedonya-Türkiye Ticaret Odası www.matto.com.mk

Makedonya Yatırım Ajansı www.investinmacedonia.com

Makedonya Ekonomi Odası www.mchamber.org.mk

Kuzeybatı Makedonya Ekonomi Odası www.oemvp.org

Makedonya Ticaret Odaları Birliği www.chamber.org.mk

Sanayi Mülkiyet Koruma Bürosu www.ippo.gov.mk

Menkul Kıymetler Komisyonu www.sec.gov.mk

Uzun Vadeli Menkul Kıymetler Borsası www.mse.org.mk

Menkul Kıymetler Merkez Hazinesi www.cdhv.org.mk

Halk Banka AD Skopje Adres: Bul. Mito Hadzivasilev Jasmin BB 1000 Üsküp, Makedonya

Tel: +389 (0)2 3250 972

İzvozna i Kreditna Banka AD- Skopje www.ikbanka.com.mk

Komercijalna Banka AD- Skopje www.kb.com.mk

Uni Banka AD- Skopje www.unibank.com.mk

Eurostandard Banka AD- Skopje www.eurostandard.com.mk

İnvest Banka AD- Skopje www.investbanka.com.mk

Makedonska Banka AD- Skopje www.makbanka.com.mk

Ohridska Banka AD- Ohrid www.ob.com.mk

ProKredit Banka AD- Skopje www.procreditbank.com.mk

Rado Banka AD- Skopje www.radobank.com.mk

Stopanska Banka AD- Skopje www.stb.com.mk

Tutunska Banka AD- Skopje www.tb.com.mk

Alfa Banka AD- Skopje www.alphabank.com.mk

Sileks Banka AD- Skopje www.sileksbanka.com.mk

Makedonya Kalkınmayı Destekleme Bankası www.mbdp.com.mk
Avrupa Birliği www.europa.eu.int
Avrupa Kalkınma Ajansı www.eur.eu.int
USAID www.usaid.org.mk
Avrupa Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası www.ebrd.com
Dünya Bankası www.worldbank.org.mk
UNDP www.undp.org.mk
Amerikan-Makedon Ticaret Odası www.amcham.com.mk

İşadamlarının Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Genel

Ülkedeki istatistik sisteminde ciddi problemler bulunmakta, çoğu konuyla ilgili istatistik bulunmamasının yanı sıra bulunan istatistiklerin de güvenilirliği konusunda önemli şüpheler oluşmakta, ülkedeki birkaç resmi kurumun yayımladığı rakamlar arasında dahi zaman zaman çok ciddi farklılıklar görölmektedir.

Makedonya'da uluslararası topluma entegrasyon çabaları nedeniyle yasaların ve ilgili mevzuatın sık sık değişebildiği gözlenmektedir.

Siyasal, sosyal ve makroekonomik istikrarın henüz sağlanmaya başladığı ülkede özellikle siyasi iktidar değişikliklerinde kamu bürokrasisindeki kadroların neredeyse tamamının değişmesi nedeniyle devlette devamlılık konusunda sıkıntılar oluşabilmektedir.

Son yıllarda ülkedeki tapu ve kadastro sisteminin çok önemli bölümünün elektronik ortamda kayıt altına alınması sayesinde sistemdeki problemler büyük oranda giderilmiştir. Ancak yine de, yasal olduğu düşünölen bir tapu belgesiyle satın alınan bir arazinin bir bölümü veya tamamıyla ilgili bir süre sonra başka birilerinin ortaya çıkması ve yine yasal olduğunu iddia ettiği bir belgeyle hak iddia etmesi durumlarıyla karşılaşılabilir.

Yargı sistemi, Makedonya'da en çok eleştiri alan kısım olarak görünmektedir. Genel olarak kararlar çok geç alınmakta ve yargıya güven duyulmamaktadır. Yargının tarafsızlığı konusundaki kaygılar son dönemlerde daha da artmıştır.

Yolsuzlukla mücadele konusunda Hükümetin yoğun çabaları bulunmakta, özellikle Makedonya'ya hibe ya da kredi yoluyla yardım sağlayan ülke ve kuruluşlara ve uluslararası camiaya bu çabalarla ilgili sürekli bilgiler verilmekte, ancak alınması gereken birçok önlem bulunduğu yetkililer tarafından da açıklanmaktadır.

10 milyar Dolarlık GSMH'sından daha fazla dış ticaret hacmine sahip olduğu göz önünde bulundurulduğunda Makedonya'nın genel olarak ticarete yatkın bir ülke olduğunu söyleyebiliriz. Doğru dağıtım kanallarına girmek ve ürün ve segmente göre doğru stratejiyi benimsemek ve kalite/fiyat dengesini iyi ayarlamak kaydıyla Makedonya'da ve bölgede ticari başarı çok da zor olmayacaktır.

Halihazırda, Türk malları bölgede bilinmekte ve 1990'lı yıllarda yaşanan olumsuz Türk malı imajı yerini giderek kaliteli ve makul fiyatlı Türk ürünlerine bırakmaktadır. Makedonya'da, kalitesi giderek yükselmekte olan Türk ürünlerinin fiyatlandırılması açısından dikkat edilmesi gereken nokta, marka düşkünlüğüne rağmen fiyat hassasiyeti yüksek olan bölge tüketicilerinin kafasındaki konumlandırmayı doğru yapabilmektir. Birçok yerde olduğu gibi Makedonya'da da ucuz Uzakdođu ürünlerinden uzak

durma eğilimi bulunmakta iken, İtalya, Almanya, Fransa gibi ülke imajı çok kuvvetli olan devletlerin firmalarına karşı da ölçsüz bir düşkünlük görülebilmektedir. Bu çerçevede, artık gelişmiş Batı ülkelerinin ürün kalitesine ulaşmış olan Türk ürünlerinin avantajının yüksek kalitedeki ürünleri rekabetçi fiyatlarla sunabilmesi olduğu unutulmamalıdır.

Ticaret açısından en dikkat edilmesi gereken hususlardan birisi, ülkedeki zayıf sermaye birikimi nedeniyle uluslararası kabul görmüş ödeme şekillerini uygulamakta karşılaşılan zorluklardır. Makedonya'daki firmaların çoğu akreditif vb. uluslararası teamüllerden farklı olarak çeşitli şekillerde zamana yayılmış ödeme koşulları talep etmekte, çoğu zaman da bu konuda sıkıntılar ortaya çıkabilmektedir. Ancak, bu durum genel olarak Bölgedeki iş kültürünü yansıtmakta olup, gerek Makedonya'da gerekse diğer Balkan Ülkelerinde ticaret yapmak için bu ve benzeri durumları göze almak gerekmektedir.

Diğer taraftan, Makedonya'daki zaman kavramının ve çalışanların sosyal olarak işe bakışlarının Türkiye'deki iş kültüründen çok farklı olduğu da belirtilmelidir. Makedonya'daki herhangi bir firmayla iş ilişkisine girerken beklentilerin doğru oluşturulması, daha sonrasında oluşabilecek yanlış algılamaların ve sorunların baştan önlenmesi açısından önem taşımaktadır. Ülkedeki sosyal kültür ve iş kültüründe kurulan özel ilişkiler çok büyük önem taşımaktadır. Özellikle keyfi uygulamalarla karşılaşıldığında kurulan bu ilişkiler mevzuatın gerektiği gibi uygulanması hususunda etkili olabilmektedir.

Son olarak, Makedonya'daki yabancı yatırımlarla ilgili mevzuat ve uygulamalarda henüz tam bir şeffaflık sağlanamamış ve yukarıda belirtilen sorunlar henüz tam olarak aşılamamış olmakla birlikte, ekonomik gelişme açısından ülkenin tek çıkış yolu olan yabancı sermayeyi çekebilmek için mevcut hükümetin çok yoğun bir çaba sergilediği ve Makedonya Yatırım Ajansı tarafından 2007 başından bu yana yoğun uluslararası reklam kampanyaları yürütüldüğü görülmektedir.

Nitekim Makedonya, bölge ülkeleri arasında işgücü, enerji ve diğer tüm üretim masrafları ve genel yatırım ortamı anlamında en elverişli ülke konumunda bulunmaktadır. Makedonya'yı hala anayasal adıyla tanınamamış olan Yunanistan'ın dahi Makedonya'daki yatırımlarının 1 milyar €'nin üzerinde olduğu, buna karşılık toplam Türk yatırımlarının bu rakamın çok altında kaldığı gerçeği dikkate alındığında, gerek tarihi ve kültürel bağlarımız gerekse ülkemizin jeo-ekonomik ve ticari çıkarları açısından Makedonya'nın ihmal edilmemesi gerekmektedir.

Bu gerçekten hareketle, Makedonya ile ülkemiz arasındaki ticari ilişkilerin geliştirilmesinin yanı sıra, daha çok sayıda ve büyük Türk firmalarının Makedonya'da yatırım yapmaları için yoğun çalışmalar sürdürülmekte ve özellikle Türkiye'den bakıldığında küçük bir pazar olarak algılanan Makedonya'nın;

- Resmi rakamlara göre %3.8, gerçekte ise %5 civarında olduğu tahmin edilen Türk kökenli vatandaşlarının bulunması sebebiyle Türkçe konuşan ve Türkiye ile ticaret ve yatırım ilişkileri kurmaya çok istekli bir nüfus barındıran,
- 46 yıl boyunca birlikte yaşadığı eski Yugoslavya ülkeleriyle doğal ekonomik bağı ve birçok üründe sıfır ya da çok düşük gümrük vergileriyle ticaret yapma imkânı bulunan,
- CEFTA'ya (Central European Free Trade Agreement) taraf olan,
- Avrupa Birliği ile Topluluğun İstikrar ve Ortaklık Süreci'ne taraf ülkeler (Makedonya, Bosna ve Hersek, Sırbistan, Karadağ, Kosova ve Arnavutluk) arasında kademeli olarak tesis edilmesi öngörülen çapraz menşe kümülasyonuna Türkiye ile birlikte giren,

- Ucuz işgücü ve enerji maliyetlerinin yanı sıra, yabancı yatırımları teşvik etmek amacıyla hükümet tarafından getirilen çok önemli vergi indirimleri sonrasında cazip bir yatırım ortamı oluşturulmaya çalışılan,
- Mevcut durumda Avrupa standartları anlamında fakir olmakla birlikte küçük nüfusunun da avantajıyla, son birkaç yılda sağlanan makroekonomik istikrar sayesinde gelir düzeyini yükseltmekte olan,
- AB aday ülke statüsünü haiz ve orta veya uzun vadede AB üyesi olduğunda, ülkede yapılacak her türlü üretimin ciddi bir engelle karşılaşılmadan tüm AB pazarına ulaştırılabileceği,
- Başta çifte vergilendirmenin önlenmesi olmak üzere ikili ekonomik ve ticari ilişkiler anlamında ülkemizle ilişkilerinde gerekli yasal zemini bulunan bir ülke olduğu bilinmelidir.

Para Kullanımı

Ülkede 10 Mayıs 1993 yılından bu yana Denar (MKD) kullanılmaktadır. Makedonya Merkez Bankası Denar'ın kurunu Avro'ya göre saptamaktadır.

2015 yılı sonunda 1 MKD=56,37 \$, 1 MKD=61,37 €'dur.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Makedonya Cumhuriyeti Türk vatandaşlarından vize istememektedir.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Yeni Yıl	1-2 Ocak
Ortodoks Noeli	7-8 Ocak
Dünya Kadınlar Günü	8 Mart
Ortodoks Paskalyası	Nisan
İşçi Bayramı	1-2 Mayıs
İlinden Ayaklanması Günü	2 Ağustos
Bağımsızlık Günü	8 Eylül
Kurban ve Ramazan Bayramları	

Çalışma Saatleri

Kamu Kuruluşları

Pzt-Cuma 7:00-15:00 ya da 7:30-15:30

Bankalar

Pzt-Cuma 7:30-19:30

C.tesi 8:00-13:00

Özel Kuruluşlar

Pzt-Cuma 8:00-16:00 ya da 8:30-16:30

Mağazalar

Pzt-Cuma 8:00-20:00/21:00

C.tesi 8:00-15:00

Devlet Daireleri

Pazar-Cuma 8:00,9:00-15:00,16:00

Kullanılan Lisan

Ülkenin resmi dili Makedonca'dır. Konuşulan diğer diller; Arnavutça (nüfusun %20'si), Sırpça-Hırvatça, Türkçe ve Roman dili, kullanılan alfabe ise Kiril Alfabeti'dir.

Ulaşım

İstanbul ile Üsküp arasında hem havayolu hem de karayolu ulaşımı mevcuttur. Türk Hava Yolları ve Pal Air'in Makedonya'ya uçuşları bulunmaktadır. Uçuş süresi uçak tipine göre değişmekle birlikte, 1 saat 25 dakika ile 1 saat 45 dakika arasındadır. İstanbul ile Üsküp, Gostivar, Tetovo (Kalkandelen) ve Ohri arasında günde 12 otobüs seferi mevcuttur. Yolculuk genellikle 12-13 saat arasındadır.

Haberleşme

Makedonya Uluslararası telefon kodu: 389, Üsküp telefon kodu: 2'dir.

Yaygın kullanılan Türk GSM şebekeleri Makedonya'da kullanılabilir.

